

LES SOCIETATS S'HAN DE GESTIONAR DES DE LA SEVA COMPLEXITAT I LA SEVA PLURALITAT

Banderes i llibertats

LLUÍS FOIX

AVUI, 14/07/10

La barreja de l'esport amb la política és ambigua i perillosa. El Brasil va guanyar quatre vegades el campionat del món de futbol i sempre va ser considerat un país de futur que els mateixos brasilers afegien irònicament que sempre ho seria. Només quan va entrar en un període de democràcia sostinguda va començar a despuntar com una potència considerable al continent americà.

Argentina va guanyar el Mundial de 1978 mentre la dictadura de Videla assassinava milers de persones pel sol fet de no acceptar aquella sinistra junta militar. Encara avui, 32 anys després, el general Videla ha de donar explicacions a la justícia per totes les barbaritats comeses per aquell règim que obtenia tan bons resultats futbolístics.

Els Jocs Olímpics de 1936 els organitzà l'Alemanya de Hitler, i malgrat les absències de molts països, el règim nazi aprofità l'esport per guarnir una de les perversitats polítiques més remarcables de la història del segle passat. L'Olimpíada Popular organitzada a Barcelona coincidint amb la de Berlín era el contrapunt a les fastuositats uniformades dels perfectes esportius alemanys.

L'esport era una eina utilitzada pels grecs i pels romans. També per molts règims moderns que han intentat que el potencial esportiu donés legitimitat a sistemes polítics. Se'n recorden, dels èxits olímpics de les

repúbliques populars de l'Est d'Europa? La Xina tingué un gran interès a celebrar els Jocs Olímpics per ensenyar al món la seva potència política, econòmica i militar.

No vull dir amb això que l'èxit de la selecció espanyola al Mundial d'Àfrica del Sud s'hagi de relacionar amb cap tipus de carències democràtiques a les terres peninsulars. Penso que la unitat que es remarca des de les Espanyes al voltant de la roja és equívoca i s'emmarca més en el terreny dels sentiments que poden ser compartits per àmplies majories, però que no té res a veure amb els problemes que tenim i que es deriven de la crisi, de l'encaix de Catalunya amb Espanya, de la frivolitat del Tribunal Constitucional fent pública la sentència de l'Estatut el dia abans de produir-se la gran manifestació de Barcelona.

La unitat per obtenir un objectiu comú que han exhibit els jugadors de la roja, la majoria del Barça, és molt positiva. L'abraçada d'Iker Casillas i Carles Puyol en acabar-se el partit i proclamar-se campions del món és més que una metàfora. Però deduir d'aquests gestos d'esportistes de gran categoria que així se segella un pacte entre Espanya i Catalunya em sembla una exageració.

S'han fet moltes lectures de la manifestació de dissabte a Barcelona. Algunes són complementàries i d'altres contradictòries. El fet és que centenars de milers de catalans van sortir al carrer per expressar el seu rebuig a un Tribunal Constitucional que ha tardat quatre anys a dictar una sentència sobre el recurs presentat pel Partit Popular a l'Estatut de Catalunya.

La majoria de forces polítiques catalanes encapçalaven la manifestació convocada per Òmnium Cultural. Hi havia banderes diverses, pancartes plurals, esbrincades al president de la Generalitat, crits d'independència que ressonaven al llarg del recorregut. Gent que hi era simplement perquè volia expressar el cansament pel tracte rebut per una Espanya que només s'entén a si mateixa d'una sola manera i que dilluns despleguava grans banderes pels carrers de Madrid. M'ha fet gràcia l'acudit d'El Roto mostrant una bandera immensa i dient que “les banderes són cada vegada més grans i els homes més petits”.

Més enllà dels Estatuts, de les manifestacions, de les banderes i dels èxits esportius, les societats modernes s'hauran de gestionar des de la seva complexitat intrínseca i la seva pluralitat real.

No s'hi val que el Tribunal Constitucional hagi esperat quatre anys a dictar sentència i ara es vulgui que a corre-cuita, d'avui per demà, es comencin a aplicar automàticament els seus dictàmens, que porten l'embolcall retòric de la indissoluble unitat d'Espanya. Són ofenses gratuïtes, deia dilluns el president Montilla, que reclamava la sempre difícil, per no dir impossible, unitat de les forces polítiques catalanes davant d'una sentència que en alguns aspectes de la llei estatutària tracta pitjor Catalunya que altres comunitats autònomes.

La unitat només es pot assolir si es contempla amb fets la pluralitat de les Espanyes i els sentiments múltiples i compartits que tenim a casa nostra i que també són a la resta de l'Estat. La lectura de la manifestació de dissabte no hauria d'anar en la direcció de trencar una societat en què hi ha tan poques majories. La més gran, segurament, la representa el

Barça i no és des de la unitat sinó des de la transversalitat política, social i econòmica.

Recordo que el president Pujol ha dit en algun moment de la seva carrera política que més important que la llengua és la convivència i la cohesió social, perquè és així com salvarem i preservarem la llengua i la cultura. El pitjor que podria passar a Catalunya és que es trenqués la cohesió social i que es posés en perill la convivència.

El polític d'avui arreu del món ha de saber administrar la complexitat social, cultural, religiosa, de sentiments i de valors. Que les banderes de la roja no creixin tant que enfosqueixin la llibertat de les persones o la d'altres banderes, que són tan respectables com la de la unitat espanyola.

Seria una simplicitat pensar que el triomf de la selecció espanyola, el primer de la seva història, eixuga o neutralitza la veu plural però clara que ressonava pels carrers de Barcelona en la manifestació de dissabte.